

Avdelingsdirektør Fredrik Bøckman Finstad

Justis- og beredskapsdepartementet, Lovavdelingen

Postboks 8005 Dep

0030 Oslo

Universitetet i Oslo

Det juridiske fakultet

Postboks 6706 St. Olavs plass

0130 Oslo

Oslo, 30. september 2014

Tilsynsensoren rapport for første studieår master i rettsvitenskap 2013/2014

1. Tilsynsensuren 2013/2014 – oppdraget

Jeg viser til kontakt i desember 2013 med Eksamensseksjonen ved rådgiver Kristin Steen Slåttå i forbindelse med oppnevningen som tilsynsmentor etter professor Johan Giertsen. Jeg viser også til hyggelig møte 5. februar 2014 med Steen Slåttå, professor Trygve Bergsåker (studiedekan) og professor John Asland (studieansvarlig for første avdeling/første studieår), samt til senere kontakt med Steen Slåttå og førstetekonsulent Eline Therese Storhaug Sørensen.

Under ovennevnte møte ble det fastlagt at følgende forhold skulle vurderes som del av tilsynet for første studieår master i rettsvitenskap 2013/2014, jf. brev 7. februar 2014 fra Fakultetssekretariatet:

- **Ny studieordning for master i rettsvitenskap fra høsten 2011:** Det er ønskelig å se særlig på nivået til kandidatene som avlegger eksamen etter ett og to semester.
- **Eksamensoppgaven:**
 - Er eksamensoppgaven lagt på riktig nivå, særlig med tanke på studentene som tar eksamen etter ett semester?
 - Er eksamensoppgavens lengde riktig sett i forhold til seks timers eksamensarbeid?
 - Gir fagsammensetningen på JUS1111 og JUS1211 et godt grunnlag for gode eksamensoppgaver?

- **Sensorveiledninger:** Det bør vurderes hvordan sensorveiledningene er utformet sett opp mot kunnskapskravene og opp mot det som forventes av kandidatenes modning og omfang ut fra eksamenstid.
- **Gjennomgåelse av enkeltbesvarelser – en sammenligning mellom JUS1111 og JUS1211:** Det skal foretas en gjennomgåelse av en besvarelse for hver av karakterene A til F for JUS1111 høsten 2013 og fra JUS1211 våren 2014. Det er ønskelig å gjøre en vurdering av modningsgraden av disse kandidatene – er det store ulikheter mellom kandidater på JUS1111 og JUS1211?
- **Privatister:** Antall A på studieåret er relativt lavt sett i forhold til Gauss-kurven, det er ønskelig at tilsynssensor kommenterer karakterstatistikken, der vi skiller studenter og privatister hver for seg.
- **Nettinfo:** Er informasjonen på nettsidene rettet mot studentene god nok?
- **Spørsmål til sensorene:** Det er ønskelig å foreta en mindre spørreundersøkelse overfor sensorene som har deltatt høsten 2013 i sensuren av JUS1111 og JUS1211.
- **Klagesensur:** Tilsynssensor gjennomgår et tilfeldig utplukk av ti studenters klageskriv fra høsten 2013.
- **Gjennomgåelse av klage over formelle feil ved sensuren.**

Nedenfor foretas det ikke en særskilt gjennomgåelse av svarene på spørreundersøkelsen – hovedinntrykkene fra spørreundersøkelsen reflekteres i stedet underveis ved behandlingen av de øvrige spørsmål.

2. Oppsummering og anbefalinger

- **Hovedinntrykk:** Eksamen på første studieår prøver og vurderer studentenes ferdigheter og kunnskaper på en upartisk og faglig betryggende måte.
- **Eksamensoppgavene:** I hovedsak er det gitt oppgaver som prøver sentralt stoff. Unngå oppgaver på første semester (JUS1111) som krever betydelig modning og refleksjon.
- **Fagsammensetning:** Fagsammensetningen er hensiktsmessig. Internasjonale menneskerettigheter bør i større grad prøves særskilt.
- **Sensorveiledningene:** Sensorveiledningene er gjennomgående gode og hensiktsmessige. Unngå likevel omfattende sensorveiledninger som gir et urealistisk inntrykk av hva som kan kreves på eksamen. Legg enda større vekt på veiledningenes hovedformål som rettesnor ved bedømmelsen av eksamensbesvarelsene under sensuren.
- **Studentenes modningsgrad:** Gjennomgående trekk: Studentene er bedre metodisk på annet enn på første semester, klar forbedring hos enkelte.
- **Privatister:** Det er betydelige forskjeller i oppnådde karakterer ved at privatistene ligger markant lavere. Statistikk skillet mellom privatister og studenter bør opprettholdes.
- **Nettinformasjon:** Fakultetets nettinformasjon er meget omfattende og meget god. Intuitiv navigering, betydelige læringsressurser er offentlig tilgjengelig.

- **Spørreundersøkelsen:** Undersøkelsen gir interessant informasjon som er nyttig ved tilsynet. Bør videreføres ved de kommende tilsyn.

3. Oversikt over tilsynsensors oppgaver i universitetets kvalitetssystem

Etter universitets- og høyskoleloven § 3-9 nr. 1 skal universiteter og høyskoler sørge for at kandidatenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Det fremgår videre at vurderingen også skal sikre det faglige nivået ved vedkommende studium. Tredje punktum fastsetter at det skal foretas en ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.

Universitetet i Oslo har på denne bakgrunn og i tråd med kravene i NOKUTs tilsynsforskrift, fra 2004 hatt et kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten. Kvalitetssystemet er revidert en rekke ganger. Kvalitetssystemet inneholder et eget punkt om den eksterne evalueringen i form av en tilsynsensordning, jf. pkt. 3.4:

«3.4. Tilsynsensordningen skal bidra til å sikre at grader oppnådd ved UiO holder god standard og at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte.

Fakultetet bestemmer om tilsynssensor oppnevnes for emner, emnegrupper, fagområder eller studieprogram. Fakultetet har ansvar for at alle studier som tilbys ved fakultetet er under tilsyn av en tilsynssensor og at det oppnevnes et tilstrekkelig antall tilsynssensorer til at tilsynsensorenes oppgaver kan realiseres på en forsvarlig måte.

Funksjonsperioden for en tilsynssensor skal være 4 år, ordinært med anledning til forlengelse for én ny periode. Personer som oppnevnes som tilsynssensor skal ikke være ansatt ved UiO. Tilsynssensor skal ordinært ha bred undervisningserfaring og kompetanse på minst førsteamanuensis- eller førstelektornivå.

Tilsynssensor skal føre tilsyn med vurderingsformer, vurderingsprosesser og standarden på vurderingsresultatene i forhold til faglig innhold, undervisningsopplegg og forventet læringsutbytte. Tilsynssensor og aktuelle fakultet/institutt/fagmiljø/program avtaler hvilke deler av vurderingsarbeidet tilsynssensor skal delta i og på hvilken måte. Tilsynssensor legger for øvrig opp arbeidet sitt på den måten vedkommende finner hensiktsmessig i forhold til formålet med arbeidet.

Tilsynssensor skal ha bred tilgang til aktuelle studentprestasjoner og skal kunne delta som observatør i vurderingsprosessen. Tilsynssensor kan ved behov gi råd om videreutvikling av vurderingsopplegget og kan brukes som konsulent i arbeidet med å utvikle studiekvaliteten.

Tilsynssensor skal jevnlig rapportere om arbeidet sitt til fakultetet, instituttet eller programmet.»

4. Tilsendt materiale

På bakgrunn av de spørsmål som ønskes belyst, jf. pkt. 1 ovenfor, er følgende materiale mottatt fra fakultetet:

- Eksamensoppgaver og sensorveiledninger for JUS1111 og JUS1211 fra høst 2013 og vår 2014.
- Lenker til studieinformasjon på nettet.
- Karakterstatistikk for første studieår høsten 2013 og våren 2014 for privatister og ordinære studenter. Samlet statistikk for tidligere år er også mottatt.
- Kopi av kommisjonenes protokoller for høsten 2013 og våren 2014.
- En besvarelse for hver karakter A til F høsten 2013 ved JUS 1111 og tilsvarende for de samme kand. for JUS1211 våren 2014.
- Tilfeldig utplukk av ti studenters klageskriv høsten 2013.
- Administrativ informasjon sendt sensorene høsten 2013 og våren 2014.
- Innstilling fra arbeidsgruppen for utvikling av rettsstudiet avgitt desember 2009.
- Det er ikke mottatt klager på formelle feil.

5. Administrativ gjennomføring

Fakultetets forberedelse og gjennomføring av eksamen fremstår som upartisk, profesjonell, gjennomtenkt og effektiv.

Eksamensinformasjonen til studentene er god og dekkende på fakultetets hjemmesider på nettet, og det gis bred og god informasjon til sensorene i form av sensorbrev med lenker til instruks for eksamen og sensur, samt læringskrav, litteraturliste og hjelpemiddelliste for hvilke hjelpemidler som er lovlige å medbringe på eksamen.

Sensorbrevet gir sensorene klar beskjed om at man skal delta på sensormøtet, og at sensorer som ikke kan delta på grunn av arbeidsforhold må gi beskjed, slik at de ikke faller ut av kontaktlisten for neste semester. Flere av respondentene i spørreundersøkelsen til sensorene uttrykker at sensormøtene er nyttige, men at man i enda større grad bør benytte møtet til å diskutere tersklene for de forskjellige karakterene, slik at sensorene vektlegger omforente momenter. Det ble pekt på at dette er særlig viktig for nye sensorer.

Tilsynssensor støtter at fakultetet går så klart ut med forventningene om deltagelse på sensormøtet. Sensormøtet bør benyttes aktivt til å utveksle erfaringer om rettingen så langt, og kommentarene fra møtet bør innarbeides i sensorveiledningen, slik det gjøres i de beste sensorveiledningene, se pkt. 7 nedenfor.

Tilsynssensor støtter også at sensorbrevet uttaler at fakultetet legger stor vekt på at det settes av tilstrekkelig tid til sensurbegrunnelse. En dekkende begrunnelse for karakteren gir kandidaten en bedre forståelse for besvarelsens styrker og svakheter, og slike tilbakemeldinger er nettopp av stor viktighet tidlig i studiet, som del av studentens utvikling og modning. Jeg nevner i denne forbindelse at de klage jeg har gått gjennom synes å bygge på at kandidatene har fått fyldestgjørende tilbakemeldinger fra sensor. Dette er en positiv vending fra tidligere erfaringer som deltager i en rekke klagekommisjoner ved fakultetet, hvor ett av inntrykkene var at det klages blant annet fordi man ikke har fått en forståelig tilbakemelding fra sensor.

6. Eksamensoppgavene

Nedenfor knyttes først noen merknader til eksamensoppgavenes nivå, særlig med tanke på studentene som tar eksamen etter ett semester (JUS1111). I denne sammenheng vurderes også om eksamensoppgavens lengde er riktig sett i forhold til seks timers eksamensarbeid. Deretter vurderes om fagsammensetningen gir et godt grunnlag for å gi gode eksamensoppgaver.

JUS1111: Høsten 2013 ble det i del I (praktikumsoppgaven) gitt tre kjøpsrettslige spørsmål. Oppgavene prøver studentene i sentralt kjøpsrettslig stoff om mangelsbegrepet og om risikoens overgang, og om misligholdsbeføyelser i form av omlevering og erstatning. Oppgavens faktum er lett tilgjengelig og holdt i et rimelig omfang på litt over én side. Spørsmålene er klart stilt og gir lite rom for misforståelser. Oppgaven er av forfatteren av sensorveiledningen omtalt som å ligge «midt på treet» i vanskelighetsgrad, noe jeg er enig i. Samtlige spørsmål faller inn under temaer det kreves god kunnskap om. Pensumdekningen er god både etter Hagstrøms og Selvigs og Lilleholts bøker.

I teorioppgaven i del II ble det gitt to spørsmål fra erstatningsretten. For det første ble det stilt spørsmål om hvilke skadevoldende begivenheter et trafikksforsikringsselskap er ansvarlig for etter bilansvarsloven, og for det annet i hvilken utstrekning trafikksforsikringsselskapet kan redusere erstatningen som følge av skadelidtes medvirkning. Læringskravene for begge spørsmål er god kunnskap, og læreboken dekker spørsmålene. Videre er en sentral høyesterettsdom tatt med i domssamlingen som studentene har med som hjelpemiddel ved eksamen.

Oppgavene i del I fremstår som sentrale og gode eksamensspørsmål, mens oppgavene i del II har falt studentene vanskeligere å besvare, jf. merknaden avslutningsvis i sensorveiledningen om det. Samlet er likevel dette et godt eksamenssett for førstesemesterstudenter som virker fint tilpasset eksamenstiden på seks timer.

Våren 2014 ble det som praktikumsoppgave i JUS 1111 gitt en oppgave i avtalerett. Faktum ble presentert over to og en halv side, og det ble stilt ett spørsmål – om

bindende avtale er inngått. Oppgaven ligger innenfor det det kreves god kunnskap om, og stoffet er godt dekket i hovedlitteraturen. Oppgaver om det er inngått bindende avtale mellom partene er gitt flere ganger tidligere, også på første studieår. Oppgaven her synes likevel å ha falt vanskelig for studentene, det ble gitt få A-er samlet (4,6 %), og ingen av privatistene fikk A. Inntrykket bekreftes av spørreundersøkelsen til sensorene, hvor en av sensorene uttaler: «Jeg tror oppgave 1 er vanskelig for førstesemesterstudenter. Avtalerett er i stor grad et modningsfag, og jeg synes (som forventet) det var få som fikk dreis på drøftelsene. På den annen side skilte oppgavene godt, så jeg er i tvil.»

I del II ble det stilt sentrale forbrukerkjøpsrettslige spørsmål om omlevering og retting. Temaene faller inn under kunnskapskravet god kunnskap, og de er godt dekket av pensumlitteraturen. En sentral dom er tatt inn i domssamlingen som studentene kan ha med til eksamen.

Som nevnt er spørsmålene i både del I og del II sentrale og godt dekket av pensum. Omfanget sett hen til tidsrammene synes det heller ikke noe å si på, noe som bekreftes av svarene på spørreundersøkelsen til sensorene. Jeg peker i denne sammenheng også på at ingen av de klagene jeg har sett på anfører at oppgavene har vært for omfattende. Rettsstoffet i tilknytning til hovedspørsmålet (oppgave I) er imidlertid sammensatt og abstrakt, og det krever modning utover førstesemesteret for å analysere dette grundig og bredt, selv for de dyktigste kandidatene. Etter tilsynssensors oppfatning egner denne praktikumsoppgaven seg derfor ikke så godt for førstesemesterstudenter, ferdighetsmålene blir heller ikke prøvet skikkelig med en slik oppgave.

JUS1211: Høsten 2013 ble det i praktikumsoppgaven hovedsakelig gitt arverettslige spørsmål. Faktum ble presentert over én og en halv side, og det stilles fire konkrete spørsmål. Spørsmålene er sentrale og godt dekket av pensumlitteraturen. I en kort teoridel (antatt tidsbruk 1 time) stilles det et tingrettslig spørsmål etter servituttloven. Våren 2014 bestod praktikumsoppgaven i del I av to familie-/samboerrettslige spørsmål og ett arverettslig spørsmål, og del II av to sameierettslige spørsmål.

Det er tilsynssensors klare inntrykk at det på JUS1211 gis sentrale oppgaver med gode og konkrete spørsmål. Det virker også som at omfanget av oppgavene er godt tilpasset en eksamen på seks timer. Jeg anbefaler at denne måten å utforme oppgavene på i enda større grad bør anvendes når oppgavesettene til JUS1111 skal utformes. Spørsmålene skiller godt, og hele karakterskalaen benyttes med en rimelig normalfordeling av karakterer ved sensuren.

Fagsammensetningen: Fagsammensetningen på første studieår synes i all hovedsak å være hensiktsmessig. Fagene utgjør en del av kjernen av de formuerettslige fagene, og de egner seg for førstesemesterstudenter på masterstudiet i rettsvitenskap. Fagene og pensumlitteraturen danner også grunnlag for gode eksamensoppgaver som skiller godt, jf. eksamensstatistikken fra

innføringen av den nye studieordningen i 2011 og fremover, hvor det jevnt over oppnås en rimelig normalfordeling. Det kan stilles spørsmål ved om avtalerett mer hensiktsmessig kan tas på annet semester, jf. merknadene til eksamensoppgaven i JUS1111 ovenfor. Sammenhengen med kjøpsretten tilsier imidlertid at avtaleretten beholdes på første semester, men at det tas særlig hensyn til at studentene er nettopp førstesemesterstudenter ved utformingen av eksamensoppgavene.

Internasjonale menneskerettigheter er tatt med i JUS1211 – privatrett II. Faget lå tidligere på annen avdeling som del av internasjonal rett sammen med folkerett og EØS-rett. Faget ble flyttet til første studieår etter omleggingen av studieordningen i 2011 på bakgrunn av anbefalingene i «Innstilling fra arbeidsgruppen for utvikling av rettsstudiet» avgitt i 2009, se særlig pkt. 4.5 (s. 34-37). Jeg forstod under møtet 5. februar 2014 med fakultetet i anledning tilsynssensuren at studenter og lærere i hovedsak er tilfredse med at internasjonale menneskerettigheter er flyttet til første studieår.

Tilsynssensor bemerker at det er prisverdig at det tas initiativ til å løfte frem internasjonale menneskerettigheter tidlig i studiet, slik at studentene får et godt innblikk i internasjonale rettskilders sentrale betydning på en rekke områder ved fastleggelsen av gjeldende rett. Det er også av stor betydning at studentene får innsikt i at de internasjonale fagene er en integrert del av de «norske» juridiske fag. Internasjonale menneskerettigheter har således betydning for deler av familieretten og også for erstatningsretten, som begge er fag på første studieår.

Tilsynssensor bemerker imidlertid at faget i liten grad synes underlagt kunnskapsprøving etter innføringen av faget på første studieår i 2011. Så vidt jeg kan se er det gitt én oppgave om internasjonale menneskerettigheter – høsten 2012 i JUS1111 (faget ble flyttet til JUS1211 høsten 2013). Faget kan selvsagt prøves indirekte og som et element av andre fag, for eksempel kan det trekkes på internasjonale menneskerettigheter ved besvarelsen av oppgaver i rettskildelære, som nå ligger på JUS1211. En slik oppgave ble gitt våren 2013, se særlig spørsmål 2 i del II om andre rettskilder enn lovteksten som tolkningsfaktor. Her kan det klart nok trekkes på internasjonale menneskerettigheter, jf. også sensorveiledningens påpekning av dette på s. 11. Fagets betydning og motivasjonen for å flytte det til første studieår, bør uansett bety at faget undergis en større grad av reell prøving enn det det har blitt gjort så langt etter innføringen av den nye studieordningen.

7. Sensorveiledningene

Sensorveiledningenes innretting har vært kommentert av tilsynssensor en rekke ganger tidligere, blant annet har det vært pekt på at de dels har vært for omfattende, se for eksempel tilsynsrapporten for 2010 s. 9 flg. Selv om sensorveiledningene brukes aktivt av studentene som grunnlag for klager på sensuren og som veiledning i oppgaveløsning og problemløsning, bør sensorveiledningene etter min

oppfatning ha som hovedformål å fungere som kommunikasjon mellom sensorene for å legge til rette for en enhetlig sensur ut fra de kunnskapskrav og ferdighetsmål som skal legges til grunn, og som tar hensyn til hvilket modningsnivå studentene ligger på.

Det ser ut til at ovennevnte føringer i stor grad legges til grunn ved utformingen av sensorveiledningene. Veiledningene peker således gjennomgående på de aktuelle kunnskapskrav, det vises til den aktuelle hovedlitteratur og det understrekes hva som bør med under det enkelte spørsmål. Flere av veiledningene peker også på hvilke sentrale dommer som er med i domssamlingen og om emnet det spørres om er behandlet i undervisningen.

Enkelte veiledninger kan fremdeles være for omfattende og kan gi et fortegnert bilde av hva som bør kreves av studentene. Dette kan være tilfellet for sensorveiledningen til JUS1111 våren 2014 i avtalerett, men her er det til gjengjeld skrevet en god del om selve bedømmelsen i punkt 4.

Jeg vil fremheve sensorveiledningen til JUS1111 høsten 2013 som en rettesnor til hvordan en sensorveiledning bør utformes. Her tas det utgangspunkt i antatt tidsbruk på eksamen og en angivelse av hovedlitteratur med enkelte kommentarer til de aktuelle verk. Det presiseres at oppgavens tema er behandlet på kurs. Deretter angis læringskravene, og det sies eksplisitt at sensorveiledningen ikke skal være noen mønsterbesvarelse, men skal «være en hjelper for sensorene i sensurarbeidet og bidra til likebehandling av eksamenskandidatene». De enkelte spørsmål på eksamen behandles instruktivt og dekkende med løpende kommentarer til bedømmelsen. Jeg vil særlig peke på at det er tatt inn et eget tillegg etter sensormøtet med utfyllende kommentarer om bedømmelsen – dette fremstår som meget nyttig. Lignende kommentarer om bedømmelsen basert på sensormøtet og gjennomlesning av besvarelsene er også tatt inn i andre sensorveiledninger, se for eksempel JUS1211 våren 2014 på s. 2.

Oppsummeringsvis virker altså sensorveiledningene å være meget gode, dette bekreftes også av spørreundersøkelsen til sensorene, hvor flere svarer at sensorveiledningene er utmerkede. Jeg anbefaler uansett at fakultetet fortsetter arbeidet med å legge vekt på utformingen av sensorveiledningene med henblikk på deres sentrale betydning for å oppnå en god og enhetlig sensur, derunder at sensorveiledningene bør reflektere hovedpunktene fra diskusjonen under sensormøtet.

8. Modning fra første til annet studiesemester

Innledningsvis kan det bemerkes at antall A-er og B-er er større på JUS1211 enn på JUS1111 for året det her føres tilsyn for. Antall A-er på JUS1111 var høsten 2013 på 14 (4,8 % av antallet bestått), mens antall B-er var 81 (27,7 % av antallet bestått). På JUS1211 våren 2014 var antallet A-er 19 (7,6 % av antallet bestått), mens antallet B-er var 91 (36,3 % av antallet bestått). Selv om en rekke andre faktorer kan spille inn,

tyder bedringen i resultater i seg selv på at det kan antas å foreligge en modning fra første til annet semester. Jeg nevner at denne tendensen ikke slo til året før (høsten 2012-våren 2013), da det var flere A-er og B-er på JUS1111 enn på JUS1211. I den samlede statistikken fra 2011 til 2014 med samtlige resultater inkludert, fremgår det imidlertid at det er et høyere antall A-er (7 %) på JUS1211 enn på JUS1111 (6,2 %). JUS1211 har et noe lavere antall B-er, men også færre på D og F.

På bakgrunn av at det er ønskelig at tilsynsmentor ser særlig på nivået til kandidatene som avlegger eksamen etter ett og to semester, har jeg gått gjennom enkeltbesvarelser fra overensstemmende kandidater som har avlagt eksamen i JUS1111 høsten 2013 og JUS1211 våren 2014. Antallet kandidater er for lavt til å trekke noen sikre slutninger om modningsgrad, men et visst inntrykk kan likevel gis.

Både A- og B-kandidaten utmerket seg med trygg og riktig metode allerede på førstesemesteret. A-kandidaten utmerker seg særlig ved et bredt rettskildemessig grunnlag og ved balanserte og fornuftige drøftelser. Videre er A-kandidatens samlede besvarelse bedre enn de øvrige. Vedkommende får således også svært god dreis på teorioppgaven, derunder løftes de styrende hensyn godt frem. Et gjennomgående inntrykk for øvrig er at kandidatene besvarer praktikumsoppgavene bedre enn de rene teorioppgavene.

B-kandidaten er likeledes trygg metodisk allerede på førstesemesteret, men drøftelsene er noe enklere enn A-kandidatens drøftelser. For begge disse, og også for C-kandidaten, er inntrykket at besvarelsen på annet semester (JUS1211) uttrykker en utvikling i positiv retning. Alle tre opprettholder karakternivået, men særlig for B-kandidatens vedkommende kan det etter min mening konstateres en mer presis problemformulering på JUS1211 enn på JUS1111, mens drøftelsene også er mer utfyllende på praktikumspørsmålene.

Det mest gledelige ved oppgavene jeg har gått gjennom var kandidaten som fikk D på JUS1111. Deler av praktikumoppgaven var riktignok tilfredsstillende behandlet, men besvarelsen bar likevel preg av haltende, springende og ufullstendige drøftelser. Del II var tilnærmet ubesvart. På JUS1211 fremstår kandidaten helt annerledes med en markant forbedring metodisk og med fyldige og treffende drøftelser. Kandidatens prestasjon nærmer seg for noen av spørsmålene A, og samlet sett ble resultatet nå B – altså en betydelig forbedring.

Inntrykket som det er redegjort for ovenfor, bekreftes av spørreundersøkelsen blant sensorene. En av sensorene har således uttalt følgende: «Jeg gjør oppmerksom på at svarene mine er på bakgrunn av 1211. Jeg sensurerte første semester høsten 201[3], og ser at besvarelsenes struktur har blitt mye bedre fra 1. til 2. semester.»

Samlet sett synes kandidatene å vise modning på annet semester. En fortsatt vektleggelse av metode og forståelse i fakultetets samlede tilbud til studentene,

samt eksamensoppgaver som prøver nettopp dette ut fra studentenes forutsetninger, vil kunne sikre at denne utviklingen fortsetter.

9. Karakterforskjellen mellom privatister og studenter

Privatistordningen ved masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Oslo er som kjent i ferd med å bli avvirket. Ordningen skal fases gradvis ut innen 2017. JUS1111 og JUS1211 skal likevel fortsatt tilbys privatister.

Antallet A-er på studieåret er lavt for privatistene sett i forhold til en normalfordeling. Ved JUS1111 våren 2014 var således antallet A-er for privatistenes del 2 (3,4 % av antallet bestått), mens antallet for studentene som er tatt opp på studiet var 13 (4,6 % av antallet bestått). Antallet B-er for privatistenes del var 9 (15,5 % av antallet bestått), mens det var 53 (18,9 % av antallet bestått) for studentenes del. På JUS1211 var det våren 2014 ingen av privatistene som fikk A, mens det var 3 (10,7 %) som fikk B. For studentenes del var tallene 19 A-er (7,6 % av antallet bestått) og 91 B-er (36,3 % av antallet bestått).

Det at det oppnås langt svakere resultater for privatistenes del kan kanskje skyldes to hovedårsaker. For det første stilles det høye krav til å bli tatt opp ved masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Poenggrensene i 2013 var således i følge fakultetets hjemmeside 52,7 (høst) og 50,0 (vår) i kvoten for førstegangsvitnemål, og 59,8 (høst) og 57,8 (vår) i ordinær kvote. Med såpass strenge opptakskrav, sikrer man seg at de som tas opp, jevnt over holder en høy teoretisk standard. Videre tilbys studentene som tas opp ved studiet, kursundervisning, innlevering av kursoppgaver og fakultetsoppgaver og veiledning, som privatistene ikke tilbys ved fakultetet.

På denne bakgrunn er det ikke overraskende at studentene som er opptatt på studiet, gjennomgående gjør det bedre på eksamen enn privatistene. På den annen side kan også privatistene følge de offentlige forelesningene, hvorav en økende andel også foreligger som læringsressurser på nettet i form av podcastede forelesninger, for eksempel er kjøpsrettsforelesningene til Herman Bruserud og forelesningene i familie- og arverett til John Asland tilgjengelige som podcasts på nettet på fakultetets hjemmeside. Det er likevel ikke tvil om at man som opptatt student ved fakultetet har et større tilbud enn det privatister har, og man deltar nok i større grad i gruppearbeid og andre faglig utviklende sammenhenger som forbereder studentene til eksamen bedre enn det som er tilfellet for privatistene.

Det er uansett av interesse å påvise om det er forskjeller i karakternivået, jf. over, for eksempel ved vurderingen av om fakultetets opplegg for kursundervisning mv. gir de resultater som ønskes.

10. Informasjon på nettet

Fakultets samlede informasjonstilbud på nettet fremstår som omfattende, presist, dekkende og profesjonelt. Informasjonen om studieoppbygningen og gjennomføringen er oppdatert og lett tilgjengelig med intuitiv navigering. Det er lett å finne igjen de sidene man har besøkt tidligere og gjerne vil tilbake til.

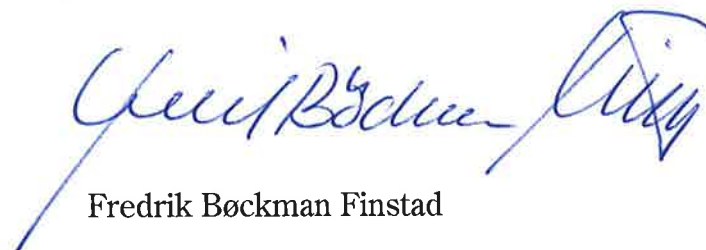
Beskrivelsen av fagene på første studieår er oversiktlig og av passende omfang – fagbeskrivelsene er spennende og inspirerende! Studentene får raskt vite hvilke kunnskapskrav som gjelder overfor de ulike delene av faget og hvilke ferdighetsmål som settes.

Fagenes semestersider med timeplan, pensum og eksamensinformasjon er instruktive og dekkende. Det samme gjelder for eksempel informasjon om klage på eksamen – man ledes her direkte til den informasjonen man trenger.

Jeg vil videre særlig berømme fakultetet for å bygge opp en nettbasert oversikt over fakultetets læringsressurser. Her ligger det mye relevant informasjon for studenter, sensorer og andre om fakultetsoppgaver, tidligere eksamensoppgaver, eksamensstatistikk, oversikt over biblioteksressurser, tilgang til databaser og podcastede forelesninger.

11. Klagesensur

Jeg har gått gjennom ti tilfeldige klager på JUS1111 avlagt høsten 2013. Klagene er gjennomgående begrunnet med at studentene mener seg feil bedømt ut fra kandidatens lesning av sensorveiledningen. Det er verdt å bemerke at kandidatene synes å ha fått gode tilbakemeldinger fra sensorene, dette er verdifullt i seg selv for kandidatene, særlig tidlig i studiet da man nettopp skal ha så presise og gode tilbakemeldinger som mulig for å kartlegge forbedringspotensialet. Jeg har ikke andre merknader til klagene som er gjennomgått. Jeg har ikke mottatt klager på formelle feil.

Fredrik Bøckman Finstad